Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Michała Ujazdowskiego
na 39. posiedzeniu Senatu
w dniu 31 lipca 2025 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

W dniu 16 lipca br. przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen przedstawiła propozycję Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028–2034, która będzie przedmiotem decyzji Rady UE oraz Parlamentu Europejskiego. Waga tych rozstrzygnięć dla Polski i pozostałych państw członkowskich nie budzi wątpliwości.

W związku z powyższym kieruję do pana ministra następujące pytania, dotyczące oceny przedłożonego projektu Komisji Europejskiej oraz strategii negocjacyjnej rządu RP.

1. Jakie środki Polska może potencjalnie uzyskać z tych części budżetu UE na lata 2028–2034, które nie są oparte na narodowych „kopertach", w szczególności z proponowanego funduszu na rzecz konkurencyjności oraz innych instrumentów wspierających transformację przemysłową, cyfrową i technologiczną, w tym w sektorze obronnym?
2. Czy w ramach tych funduszy przewiduje się systemowe mechanizmy umożliwiające udział mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią podstawę struktury polskiej gospodarki?
3. Czy rząd RP prowadzi obecnie działania analityczne lub opracowuje strategię, której celem jest zwiększenie dostępu do tych instrumentów dla polskich firm – również spoza największych koncernów – oraz ich aktywny udział w korzystaniu z tych instrumentów, w tym poprzez uczestnictwo w europejskich łańcuchach wartości, konsorcjach badawczo-przemysłowych i wspólnych projektach z partnerami z innych państw członkowskich?
4. Jakie są szczegółowe założenia dotyczące tzw. kamieni milowych wymaganych od państw członkowskich w kontekście nowej propozycji budżetowej? Czy warunki te są ściśle powiązane z obszarami wydatkowania środków, czy też obejmują szersze zobowiązania dotyczące funkcjonowania państw członkowskich i mogą prowadzić do zwiększenia uznaniowości Komisji Europejskiej w procesie alokacji środków?
5. Czy polski rząd stawia sobie za cel utrzymanie większości wpływów z systemu ETS1 w budżetach krajowych? Propozycja Komisji Europejskiej zakłada przekazanie 30% dochodów z ETS1 do budżetu UE jako dochodów własnych, co w nieproporcjonalny sposób obciąża takie kraje jak Polska, które ponoszą największe koszty transformacji energetycznej.

Kazimierz Michał Ujazdowski